

การให้ความรู้เรื่องการดูแลเท้า และการนวดเท้าด้วยตนเองต่อสภาวะเท้าในผู้ป่วยเบาหวาน
ชนิดไม่พึ่งอินซูลิน ที่คลินิกผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยไร่
อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

นางสาวสุดารัตน์ โมระดา รพ.สต.ห้วยไร่

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ชนิดศึกษากลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการปฏิบัติการ (One-Groups Pre-Post Test Design) เพื่อศึกษาผลของการให้ความรู้เรื่องการดูแลเท้า และการนวดเท้าด้วยตนเองต่อสภาวะเท้าในผู้ป่วยเบาหวานชนิดชนิดไม่พึ่งอินซูลินที่คลินิกโรคเบาหวาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยไร่ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ โดยเปรียบเทียบระหว่างก่อน และหลังการปฏิบัติการ ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน มีอายุอยู่ระหว่าง 30-59 ปี และระยะเวลาการเป็นโรคเบาหวาน นานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ที่มารับบริการรักษาพยาบาลคลินิกผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยไร่ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 28 ราย โดยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2561 – มีนาคม 2562 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป และคะแนนประเมินสภาวะเท้า ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยการประเมินสภาวะเท้า ก่อนและหลังการศึกษา ใช้ Dependent sample t-test โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่น = 95 ผลการศึกษา ข้อมูลสภาวะเท้า ก่อนการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสภาวะเท้าผิดปกติ (ร้อยละ 71.43) หลังการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสภาวะเท้าที่ดีขึ้นกว่าก่อนการศึกษา คือ มีสภาวะเท้าปกติเพิ่มขึ้นจาก 8 ราย เป็น 13 ราย (ร้อยละ 46.43) ผู้ป่วยเบาหวานกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการศึกษา มีสภาวะเท้า ด้านระบบไหลเวียนโลหิตผิดปกติ ร้อยละ 28.57 ด้านระบบประสาทส่วนปลายผิดปกติร้อยละ 32.14 ภายหลังการศึกษา มีสภาวะเท้า ด้านระบบไหลเวียนโลหิตผิดปกติเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 42.86 ด้านระบบประสาทส่วนปลายผิดปกติเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 53.57

ผลการศึกษา พบว่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินสภาวะเท้าของผู้ป่วยเบาหวานกลุ่มตัวอย่างก่อนการศึกษากับหลังการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินสภาวะเท้าของผู้ป่วยเบาหวานกลุ่มตัวอย่างก่อนการศึกษาเท่ากับ 9.02 และคะแนนเฉลี่ยการประเมินสภาวะเท้าของผู้ป่วยเบาหวานกลุ่มตัวอย่างหลังการศึกษาเพิ่มขึ้นเป็น 13.14

คำสำคัญ : การดูแลเท้า, การนวดเท้าด้วยตนเอง, ผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน